

Henkiinjäämisen peruskurssi selviytyi

Maastotoimikunnan kurssiohjelmassa on Henkiinjäämiskurssi joka toinen vuosi ja Luonnonmuonakurssi välivuosina. Nämä erotettiin toisistaan 1997, koska viikonlopun aikana ei ehditä käsitellä kunnolla kumpaakin aihetta.

Syyskuun puolivälissä järjestettiin peruskurssi ensimmäistä kertaa Hallissa, jossa oli samaan aikaan myös ampujen ja viestimiesten kurssit. Maasto siellä oli melko "koskematon", joten kuivia maapuita löytyi runsaasti. Nyt peruskurssilla ei ollut tarkoitus kulkea pitkiä matkoja, vaan leiri pystytettiin sellaiseen paikkaan, josta on vettä sekä polttopuuta saatavilla. Muutahan ei selviytymiseen Suomessa tarvitakaan.

Kurssilla käsiteltiin perusasiat; tulien teko, majoittuminen, hätämerkit, veden puhdistaminen. Kurssilaiset olivat tavanomaista kokeneempia, joten yleisön pyynnöstä ohjelmaa muutettiin 2-kurssin suuntaan siten, että halukkaat saivat kokeilla toisena yönä hätmajoitteessa yksin yöpymistä, koska säätila ei ollut liian huono.

Luonnossa selviää tulet tekemällä

Suomen luonnossa selviytyä aina, jos saa tulet tehtyä. Nyt syyskaudella vaihtoehto tulien teolle on makuupussi. Kumpikin vaihtoehtoja käytettiin menestyksellisesti. Joka tapauksessa hätmajoite – sadeviitta tai avaruuslakana – tehdään mahdollisimman pieneksi eli lämpöaloudelliseksi. Tuulensuoja pitää olla, ja mahdollisimman hyvä eristys maasta jollakin tavalla. Hätmajoitteessa ei ole kyse mukavuudesta, vaan selviytymisestä.

Kurssin kouluttajat tulivat Pirkanmaan reservipiirin Maastotoimikunnasta; pääkouluttajana toimi **Hannu Lepomäki**, apunaan **Jukka Tuomaala**, **Iina Aueterinen**, **Matti Huttunen** ja **Tero Ahtee**.

Kurssin saama palaute oli erittäin hyvää, toki aina pientä kehittävästi.

Suuret kiitokset Hallin varuskunnalle ja erityisesti tukihenkilöille Raiskila ja Hautaniemi!

Vinkkejä maastossa liikkujille

Tässä vielä muutamia yleisiä varustevinkkejä kaikille maastossa liikkujille.

Kiilut eli kemialliset valopuikot ovat hyviä merkkivaloja, paksuudesta riippuen ne ovat 1-3 euron hintaisia. Paksumpia voi käyttää työvalonakin leirissä. Sulan maan aikana niitä voi käyttää vielä toisenakin yönä leirin merkkivalona, sillä valmistaja lupaa 12 tunnin valausajan. Jos käy veden- tai puunhakumatalla hämärän aikaan, niin löytää helposti takaisin. Putkipäähine eli resoriputki

Kurssilaiset toisen yön jälkeen.

(balaclava) on monikäyttöinen; se on alkujaan tehty kauluriksi, mutta siitä voi muotoilla pipon tai käyttää esimerkiksi makuupussissa yömyssynä. Pituus saa olla ainakin 40 cm, jotta siitä saisi helpon pipon aikaiseksi, lyhyempiäkin on myynnissä.

Vedenpitävä lehtiö tärkeä apuväline

Vedenpitäviä taskukokoisia muistiheittäviä saa 5-10 euron hinnalla. Halpahallin vastaavankokoinen lehtiö maksaa vain 50 senttiä, mutta jo tiikusateella tavallisen lehtiön käyttö estyy.

Minulla on ollut jo yli kymmenen vuotta käytössä vedenpitäviä lehtiöitä vähän joka takin taskussa, enkä niitä vaihtaisi pois. Montaakaan lehteä ei yhdellä maasto-keikalla kulu, joten yksi lehtiö kestää vuosikautia. Paras kirjoitusväline on lyijykynän pätkä, jonka voi työntää lehtiön kierreosan sisään. Spriitussi on myös hyvä kirjoitusväline, kuulakärkikynän muste tarttuu edellä mainittuihin huonommin noihin vahapintaisiin papereihin.

Sytytyspaloista vanha tuttu Flango on edelleen paras minkä tiedän. Nykyään sitä myydään myös Lucifer-nimellä. Valkoinen pala on helppo murentaa pienemmäksi, jollei tarvitse koko palaa kerralla. Materiaali ei haise milteään, ja on kevyttä. Sitä myydään 21 palan kennolevyissä mm. huoltoasemilla ja joissakin hyvin varustetuissa marketeissa.

Teksti ja kuvat:
Tero Ahtee

Kitkatuli syttyy rautalangalla ja ruudilla.

Matalassa majassa on lämmintä, mikäli on saanut jotakin eristettyä maan ja yöpyjän väliin.

Windchill- taulukkoa tarkennettu

Keväällä Santahaminassa olleessa HFM-168-seminaarissa käsiteltiin kanadalaisten vuonna 2003 uudistamaa tuulen kylmentämää vaikutusta kuvaavaa windchill- taulukkoa. Sitä on tarkennettu joiltakin osin.

Taulukossa tuulen vaikutus nopeuteen 50 km/h asti on mitattu myös testihenkilöillä, sitä suuremmat nopeudet eli kylmyydet on laskettu.

Teksti: **Tensu**

Canadian Wind Chill Chart *
Temperature (°C)

	0	-5	-10	-15	-20	-25	-30	-35	-40	-45	-50
5	-2	-7	-13	-19	-24	-30	-36	-41	-47	-53	-58
10	-3	-9	-15	-21	-27	-33	-39	-45	-51	-57	-63
15	-4	-11	-17	-23	-29	-35	-41	-48	-54	-60	-66
20	-5	-12	-18	-24	-30	-37	-43	-49	-56	-62	-68
25	-6	-12	-19	-25	-32	-38	-44	-51	-57	-64	-70
30	-6	-13	-20	-26	-33	-39	-46	-52	-59	-65	-72
35	-7	-14	-20	-27	-33	-40	-47	-53	-60	-66	-73
40	-7	-14	-21	-27	-34	-41	-48	-54	-61	-68	-74
45	-8	-15	-21	-28	-35	-42	-48	-55	-62	-69	-75
50	-8	-15	-22	-29	-35	-42	-49	-56	-63	-69	-76
55	-8	-15	-22	-29	-36	-43	-50	-57	-63	-70	-77
60	-9	-16	-23	-30	-36	-43	-50	-57	-64	-71	-78
65	-9	-16	-23	-30	-37	-44	-51	-58	-65	-72	-79
70	-9	-16	-23	-30	-37	-44	-51	-58	-65	-72	-80
75	-10	-17	-24	-31	-38	-45	-52	-59	-66	-73	-80
80	-10	-17	-24	-31	-38	-45	-52	-60	-67	-74	-81

* 10 windchill units warmer with full sunshine
** Provided by weather stations

FROSTBITE GUIDE

Low risk (<5%)
Increasing risk (5-95%) within 30 minute exposure
High risk (>95%) within 10 minute exposure
High risk (>95%) within 5 minute exposure
High risk (>95%) within 2 minute exposure

Piirihallituksen kesäpäivä Koukulla

Reserviläispiirin hallitus ja yhdistysten johto kokoontuivat kesäpäivän viettoon Koukun maatilalle, joka sijaitsee Kinnalassa Sastamalan Kiikassa. Yhdistysaktiiveille kesäkuinen ohjelmallinen ilta-päivä on hieno tapa keskustella normaalia kokousta vapaammasa ympäristössä yhteisistä asioista.

Kesätapahtumaan on perinteisesti kutsuttu myös puoliset, jotka olivatkin ottaneet kutsun innolla vastaan. Vastaavia tilaisuuksia on järjestetty jo muutamana vuonna puheenjohtaja **Esko Raskilan** ideoimana. Hän toivotti osallistu-

jat tervetulleiksi ja esitti katsauksen.

Koukun tilalle perustetussa yksityisessä Suojeluskuntamuseossa tutustuttiin Kiikan suojeluskunnan esikuntaan ja näyttelyyn. Esikuntahuoneeseen on rakennettu tapahtuma vuodelta 1943. Siinä on kolme lottaa eri tehtävissä, paikallispäällikkö, paikallisesikunnan jäsen sekä kapteeni ja vääpeli.

Samassa yhteydessä olevan näyttelyn teemoja ovat itsenäisen Suomen käymät sodat ja niiden ylipäällikkö Mannerheim sekä maanpuolustus sodan ja rauhan aikana vuosina 1918-1944. Kuvia, merkkejä, tunnuksia, kortteja, kirjallisuutta ja muuta esineistöä on muun muassa Mannerheimista, vapaus-, talvi- ja jatkosodista, Suojeluskunnasta ja Lotta Svärd -järjestöstä.

Kalle Koukku on pystykorva-

aseiden asiantuntija yksityiskoh-tia myöden. Hänen kokoelmansa kattaa hienosti asetyypin kehityksen vuosikymmenien aikana.

Yksityisen suojeluskuntamuseon kokoaminen ja esillepano on ollut uskomattoman suuri ponnistus. Koukun tilaan tutustumista ja sen palvelujen käyttöä voi suositella kaikille asehistoriasta, suojeluskuntatoiminnasta ja kauniista maaseudusta kiinnostuneille.

Lisätietoja paikasta löytyy osoitteesta <http://www.kinnalankouku.fi>.

Lisää kuvia 6.6.2009 tapahtumasta sivulla www.pirkanviesti.fi/sivut/reservilaiset.

Teksti: **Hannu Jokiluoma**
Kuvat: **Hannu Jokiluoma** ja **Sirkka Ojala**

Koukun tilan emäntä Maija Koukku kertoo elävästi lempirunoilijansa Kaarlo Sarkian teoksista ja elämästä.

Tarkkaavaisia kuuntelijoita. Raimo kirjasi muistiin tietoja erilaisista pyrttykorvista. Kuvassa vasemmalta Juha Moijanen, Olavi Pääkkönen, Touko Antila, Raimo Ojala ja Markku Hannula.

Kaarlo Koukku kertoi pystykorva-aseiden kehityksestä perusteellisella asiantuntemuksella. Henkilököhtainen innostus tarttui myös kuulijoihin.

Suljetut muistomerkit tutuiksi kiertoajelulla

Kuoreveden 140-vuotisjuhlien yhteydessä järjestettiin Suljetut muistomerkit -kiertoajelu Hallin varuskunta-alueelle. Kun Hornetit saapuivat 1990-luvun puolivälissä ja alue aidattiin, jäivät nämä muistomerkit aidan sisäpuolelle.

Kenties koskettavin on koelentueessa surmansa saaneiden muistomerkki. Laatassa, ison kiven kyljessä on teksti: "Me lensimme, jotta te lentäisitte". Alla on neljän toista miehen nimet, heistä kaksitoista on saanut surmansa sodan aikana. Laatta pelastettiin jätetuormasta, jonne se oli joutunut

Härmälän lentokentän remontin yhteydessä.

Koelentueen silloinen päällikkö, kapteeni Jouko Saarinen oli siirtolennolla 9.4.1948, kun hänen ohjaamansa Pyry 29 syöksyi maahan vähän ennen Hallin lentokenttää tuhoutuen täysin.

Muistokivi oli aluksi tarkalleen putoamispaikalla, mutta on nyt siirretty satakunta metriä sivuun rakennuksen tieltä. Kuvassa kiertoajelu-idean isä, ylliluutnantti **Heikki Paavisto** esittelee Saارين muistokiveä.

Lisäksi alueella on muistomerkki ja muistopuita sekä pari "nykyajan" muistomerkkiä.

Myös 3,2 kilometriä pitkä kiirotora on näkemisen arvoinen.

Teksti ja kuva: **Raimo Laskujärvi**

Kenties koskettavin muistomerkistä on koelentueessa surmansa saaneiden muistomerkki.

Veteraanien haaste: koko kansa kävelemään

Veteraanien haasteeseen vastasi Tampereella yli sata henkeä, jotka olivat saapuneet Sorsapuiston urheilukentälle koko kansan liikuntatapahtumaan 20. syyskuuta. Tilaisuus liitti toisiinsa mukavalla tavalla veteraanien perintöä, rauhanturvaajien ja reservijärjestöjen toimintaa sekä käytännön liikuntaa.

Apulaispormestari **Kristiina Järvelä** avasi tapahtuman ja toi osallistujille Tampereen kaupungin tervehdyksen. Lasten arkiliikuntaa voi aloitella heti, kun lapsi alkaa kävellä, ja liikunnan tarve jatkuu koko iän. Järvelä kannusti lasten vanhempia totuttamaan laset aivan pienestä pitäen liikkumaan: voihan lapsen nostaa välillä pois rattaista ja antaa kävellä rinnalla.

– Myös nuorten liikunnassa kodin merkitys on suuri. Koulun liikuntaopetus on tärkeää, mutta se ei yksin riitä. Arkiliikunta on tärkeintä, totesi polkupyörällä tilaisuuteen saapunut Järvelä.

Ennen lähtöstarttia alkuverryttely tehtiin Miss Suomi **Satu Tuomiston** ohjaamana. Kävelyreitillä oli mm. syksyisen kaunis Sorsalampi. Tapahtuman järjestäjätahoista reservijärjestöt ja rauhanturvaajat esittäytyivät näyttelyosastoillaan. Sotilaskoti oli mukana kuuluisine munkkeineen.

Sotiemme veteraanit tietävät kokemuksesta liikunnan merkityksen ihmisille ja ovat näin ollen huolestuneita nuorempien suku-

polvien fyysisestä kunnosta. Veteraanit ovat halunneet liikunnan kaikkien yhteiseksi asiaksi ja haastoivat sen vuoksi koko kansan vauvasta vaariin kävelemään. Kävelytapahtuma ei ole kilpailu, eikä matkan pituudella ole merkitystä. Pääasia on, että viihdytään yhdessä raittiissa ilmassa.

Koko kansa kävelemään on valtakunnallinen tapahtuma, joka on osa maailmanlaajuisia YK:n julistamaa rauhan päivän liikuntatapahtumia. Alullepanija on Maailman Veteraanijärjestö (WVF). Suomessa tapahtuman suojelijana on presidentti **Martti Ahtisaari**. Suomessa toteutettiin tänä vuonna 40 tapahtumaa eri paikkakunnilla. Osallistuvia tahoja on parikymmentä.

Tämänvuotinen tilaisuus oli lajissaan toinen, ja jatkoa on luvassa ensi vuonna syyskuun 19. päivänä.

Teksti ja kuvat:
Hannu Jokiluoma

Pirkanmaan Rauhanturvaajat ry:n ja järjestelytoimikunnan puheenjohtaja Riku Immonen kertoi tilaisuuden järjesteyistä.

Tampereen kaupungin apulaispormestri Kristiina Järvelä avasi kävelytapahtuman.

Reserviläisten tavoitteena on saada koko kansa kävelemään, ja ainakin Tampereella siinä onnistuttiin hienosti.

Miss Suomi Satu Tuomisto johti alkuverryttelyä.

Syksyn kaunein päivä kruunasi tapaamisen

TAMRUn seniorit Siivikkalan löylyissä

Tapio Savonen säesti laulutuokiomme.

Syksyn kauneimman päivän TAMRUn seniorit viettivät puolisoineen Siivikkalan majalla 9. syyskuuta.

Heti alkuun meitä odotti maittäva lohikeitto ja muhkeat sämpylät. Paikalle saapui myös TAMRUn toiminnanjohtaja **Seppo Koivumäki**. Hän halusi tutustua seniorien toimintaan ja esitti samalla toivomuksen seniorien osallistumisesta kunniakäyntien seppel-partioihin. Pyyntö sai myönteisen vastaanoton ja osallistujat luvattiin ilmoittaa hänelle.

Kuulimme kattavan selostuksen Asevelimaja-projektista. Projektin vetäjä **Erkki Aaltonen** aloitti esityksensä hienoimmalla mahdollisella tavalla siirtymällä majan seinällä olevan muistotaulun viereen ja kertomalla Siivikkalan majan alkuvaiheet edeten nykyhetkeen saakka. Samalla tavalla on tarkoitus kerätä talteen maamme kaikkien vastaavien majojen

syntyhistoria, niissä tapahtunut toiminta ja tämän hetken käyttö. Projektin laajuutta kuvaa se, että alkuvaiheessa lähetettiin 655 kirjettä eri yhdistyksille. Majatarinoita kuvineen on jo kertynyt projektin kotisivulle www.asevelimajat.fi, mutta vielä puuttuu paljon. Aaltonen korosti **Sirkka Ojalan** tärkeää osuutta projektin kotisivujen luojana, päivittäjänä ja ylläpitäjänä.

Tapio Savonen oli kerännyt meille mukavan vihkosien tuttuja lauluja ja ottanut mukaansa banjon, jolla säesti taidokkaasti laulutuokiomme.

Nautimme Siivikkalan saunan makoisat löylyt, lauteilla turisimme maailman asiat oikeaan järjestykseen ja pulahdimme Näsijärven virkistävään syleilyyn. Yhdessäolomme kruunasi hyvät saunakahvit ja herkkuviinerit. Näin mukavaan tilaisuuteen olisi suostunut enemmän kuin 12 osallistujaa.

Teksti ja kuva:
Jorma Hautala,
seniorien kirjuri

HONKA09 Toimintapäivässä oli h

Keväällä Reserviläispiiri päätti järjestää ensimmäisen kerran tapahtuman muutama vuosi sitten varusmiespalveluksensa suorittaneille nuorille. Tapahtuma sai nimekseen "HONKA09 Toimintapäivä" ja se toteutettiin Hämeenkyrön, Ikaalisten, Lavajärven ja Ylöjärven Reserviläisyhdistysten yhteistyöllä. Päivään kutsuttiin yhdistysten toiminta-alueilla asuvia vuosina 1982-1983 syntyneitä aliupseereihin ja miehistöön kuuluvia nuoria. Päivän järjestelyille saatiin tuki Pirkanmaan Aluetoimistosta.

Päivä järjestettiin Hämeenkyrön Honkalassa lauantaina 22. elokuuta, tapahtuman tukikohtana toimi Honkalan pihapiirissä oleva Hämeenkyrön Reservin aliupseerien maja. Järjestelyille Honkala oli ihanteellinen paikka niin maastonsa kuin myös historiallisen taustansa perusteella.

Tapahtumasta jäi hyvät fiilikset niin järjestäjille kuin osallistujillekin ja valtakunnallisena pilotihankkeena päivä oli onnistunut. Myös päivään osallistuneiden nuorten toiveena oli, että hienon tapahtuman järjestämistä jatkettaisiin.

Luentoja ja toimintaa

Päivän ohjelma koostui luennoista ja jotosradasta. Pirkanmaan Aluetoimiston päällikkö evl **Terho Mustonen** kertoi mm. Aluetoimiston toiminnasta ja Pirkanmaan Maakuntakomppaniasta.

MPKY:n Pirkanmaan Koulutusosaston päällikkö **Mikko Turunen** esitteli MPK:n toimintaa, josta kovin monella osallistujalla ei myöskään ollut vielä kokemuksia. Ja vielä tietopaketti lopuksi kuultiin Reserviläisliiton vuoden 2009 Reserviläisen **Raimo Ojalan** puheenvuoro monipuolisesta Reserviläistoiminnastamme. Myös Pirkanmaan Reserviläispiirin puheenjohtaja **Esko Raskila** kävi paikan päällä toivottamassa nuoret tervetulleiksi.

Luentojen jälkeen päästiin nauttimaan maittava Niinisalon Tykistöprikaatissa valmistettu maastolounas. Päivän huollosta vastasivat Ikaalisten Reserviläisten huoltojoukkue **Timo Kuosmanen** ja **Kari Ketola**.

Iltapäivällä ohjelmassa oli Honkalan lähimaastoihin rakennettu kuusirastinen jotosrata, jota varten Ylöjärven Reservin aliupseerien puheenjohtaja **Petri Borg** jakoi osallistujat partioihin. Jotosrata olikin osallistujien palautteiden mukaan paras osa päivää, ja rasteja ja ammuntaa toivottiin jatkossa järjestettävän lisää.

Jotosrata alkoi amunnalla, ammutavastaavina toimivat Hämeenkyrön Reservin aliupseerien puheenjohtaja **Juhani Ahola** ja **Henrikki Sillanpää** Ikaalisten Reserviläisistä. Ampumaradalla kaikki ampuivat tauluun viisi

laukausta ilman kohdistusta. Seuraavana oli vuorossa viestirasti, jolla tehtävänä oli LV 217-radion käyttökuntoon laittaminen. Kovin monelle viestikaluho ei ollut entuudestaan tuttua, mutta tehtävistä selvitettiin ja viestiyhteys syntyi Raimo Ojalan ohjeiden avulla.

Viestirastilta päästiinkin varmasti hikisimpään urakkaan, nimittäin miinarastille, jolla tehtävänä oli varamiinoitteen teko kymmenessä minuutissa. Maa oli kovaa ja hiekka lensi, jotta 12 miinaa saatiin asennettua paikoilleen. Miinarastilla ohjeita olivat antamassa mm. Lavajärven Reservin aliupseerien puheenjohtaja **Pekka Hietaniemi** ja **Jani Korpimäki**.

Ennen laavukahveja oli vuorossa telttarasti, jolla partiot pystyttivät puolijoukkueitensa ja tulen kamiinaan. Telttarastia pitivät Hämeenkyrön yhdistyksen nuoret miehet **Jarno Valkama** ja **Juha Luukkanen**.

Aserastilla Ikaalisten Reserviläisten puheenjohtaja **Jussi Luomaahaara** laitoi partiot kokoomaan aseita. Lopulta päästiin viimeiselle rastille, jolla tutustuttiin raskaaseen kertasin Apilakseen. Ase ei ollut entuudestaan tuttu kuin yhdelle osallistujalle. Apilaksesta kertoi Risto Silmunmaa.

Kun rastit oli suoritettu, kokoonnuttiin ampumaradalle kuulemaan tulokset ja jakamaan palkinnot. Jotoksen voitti viisihenkinen partio, jossa kisasivat: **Jussi Saari** Hämeenkyröstä ja **Jukka Viitanen, Sami Niemi, Markus Kytölä** ja **Ossi Paitula** Ylöjärveltä. Partion kokonaispistemäärä oli 41. Muistoksi päivästä voittajapartiolle luovutettiin PV:n kultaiset plaketit.

Palaute on kannustavaa

Nuorilta saatu palaute on kannustavaa, ja kertoo myös siitä, että he odottavat armeijasta päästyään yhteydenottoa puolustusvoimien tai meidän reserviläisten suunnalta. Tästä on siis hyvä jatkaa ja kehittää tapahtumaa. Yhteistyö Aluetoimiston kanssa on sujunut hyvin ja sen toivotaan jatkuvan myös ensi vuonna.

Teksti ja kuvat:
Sirkka Ojala

Rastien sijaintia kartalla evl Terho Mustoselle näyttävät Ari Lehtonen, Juha Luukkanen ja Henrikki Sillanpää. Evl Terho Mustonen kiersi rastiradan.

Laavulla nautittiin kahvit munkkien kera, kuvassa kakkospartion kanssa Ari Lehtonen, Henrikki Sillanpää ja Sirkka Ojala. (Kuva: Raimo Ojala)

Miinarastilla hiki virtasi ja hiekka lensi.

Sinkorastilla tutustuttiin raskaaseen kertasin Apilakseen. Kuva: Raimo Ojala

Hyvä meininki

Voittajapartion jäseniä viestirastilla, jolla tehtävänä oli LV 217 radion käyttökuntoon laittaminen.

Sinkorastilla raskasta kertasinko Apilasta esitteli Risto Silmunmaa.

Viidennellä rastilla koottiin monenlaisia aseita.

Leirinuotiolla.

Isä-lapsi -leiriltä ei ohjelmaa puuttunut

Taskulamput välähtelevät hämärässä metsässä, lasten iloiset kiljahdukset kuuluvat kauas, nuotiolla hämmöttää öisiä tarinan kertojia sekä itapalan laittajia, rantapuskien takaa hämmöttää lukuisia telttoja sekä autoja ja rantamaisemaan on ilmestynyt eriskummallisia rakennuksia. Mitähän on tapahtumassa Ylöjärven Haverissa Alasenrannan hämärtyvässä illassa?

Hämeenkyrön reserviläisjärjestöt yhteistyössä kunnan nuorisopalvelun kanssa ovat järjestäneet jo 16 vuoden ajan leiriviikonlopun, joka on suunnattu lapsiperheille. Leiri aloitettiin aikanaan isä-poika -leirinä, mutta heti huomattiin, että myös tyttöjä oli tulossa mukaan. Tapahtuman nimi vaihdettiin välittömästi nykyiseen muotoonsa ”Isä-lapsi-leiri”. Näin saatiin äideille vapaita ja isät touhuamaan lastensa kanssa. Leiri on ikään kuin ”perhepoliittinen kannanotto isien syrjäytymiseen”.

Reserviläiset hoitavat kaikki järjestelyt Hämeenkyrön kunnan maksaessa ruuan ja ilmoitukset. Mukaan tulijoiden ei tarvitse olla yhdistyksen jäseniä, mutta leiriläisille on kaksi vaatimusta: jokaisen on otettava mukaan retkeilymieltä ja pitkää pinnaa eli kotiin tulee jättää vaimo, työ- ja kotiasiat, mökötyks ja turha kiire ja jokainen isä on velvollinen vaihtamaan omia ja kaikkien muiden lapsia, jotta leirillä on kaikilla turvallinen olo.

Alkuaikoina leiripaikka valittiin jostain ”maastosta”, jonne isät ja lapset omia tarvikkeitaan kantaen itsensä samoilivat – kävellen, ei autolla. Mutta nykyään leirilletulokynnystä on laskettu ja leiripaikka pyritään järjestämään sellaiseksi, että autoilla pääsee aivan viereen. Lisäksi järjestelyorganisaatio hankkii paikalle muonat, ruuanlaitotarvikkeet, polttopuut, harrastevälineet, telttakatokset yms. rekvisiitan.

Lapset lähes asuivat vedessä

Vuoden 2009 leirijärjestelyistä vastasivat **Jukka Osara** ja **Esa Koivunen**. Esimerkikiksi allekirjoittaneen tarvikelistasta näytti seuraavalta: omat ja lasten henkilökohtaiset varusteet, lapio, kaarisaha, rakensaha, vasara, kirves, harava, sakset, nauvoja, rautalankaa, köyttä, nippusiteitä, lippusiimaa, jätösäkkejä, ensiapulaukku, nuotioritilä, telttakatos, polttopuut, pari kuormalavaa, pari kevytpeitettä, frisbeet, saavi, kalastuspeli, mölkky, lentopalloverkko, jalkapallo, lentopallo, pesimaila ja -pallot, retkituolit ja sukset. Myös elintarvikkevastaavana toimineen Esan lista oli aika mittava.

Eikä leirille rakennettu infrastruktuuriakaan mitään vaatimatonta ollut: ravintolakatos, grillipaikka, telttasauna, laiturit, josta pystyi tekemään loisteliaita sukkelluksia, ja jopa perinteinen riuku korvattuna Finn-

foam levyllä, jossa oli standardiaukko pyyllyä varten. Ainoa, mikä tänä vuonna jätettiin pois, oli tieopasteet. Siksi pari ensikertalaista isää olikin hieman eksoyksissä. Lopulta kaikki 17 isää, yksi isoisa ja 40 lasta pääsivät paikalle.

Ohjelmaa leirillä ei tarvinnut paljon keksiä, sillä lapsilla oli vilkas mielikuvitus. Koska paikka oli oikeasti upea hiekkaranta, lapset suorastaan asuivat järven ääressä. Ainoa järjestetty toiminta oli kolmiottelu, jossa lajeina olivat jalkapallon, pesäpallon ja frisbeeheiton tarkkuus ja löytyihän se voittajakin yli parituntisen koitoksen päätteeksi. Kun ilta hämärtyi kuin taikaiskusta lapsille ilmestyvät esille taskulamput ja alkoi perinteinen rosvo ja poliisi -leikki, joka kesti aina pikkutunneille saakka.

Leirin menyu on pysynyt pitkään perinteisenä sisältäen vaihtelevasti sekoitettua lihapullaa, makkaraa, perunoita, lettuja, leipää, kananmunia – ja kaikki nämä paikan olosuhteista johtuen maustettuna hienolla hiekalla. Tämähän lienee sitä kehitystä, että lapsista oli tullut taitavampia ruuanlaittajia, mutta se polttopuidentekotaito tai -halu oli hieman kadoksissa.

Jo useamman vuoden ovat kaikki majoittuneet omilla telttoissaan, eikä yhteistelttoja ole tarvinnut pystyttää. Muutamat leiriläiset nukkuivat autoissakin. Leirijankohdan valinta on ollut erinomainen. Allekirjoittanut on ollut mukana jo kahdeksan kertaa, eikä kertaakaan ole tarvinnut kaivaa sadevaatteita esiin.

Leiri on lapsille ja isille jokavuotinen kohokohta, jota odotetaan innolla. Hiukan tulee sääli isiä, jotka joutuvat jäämään pois, koska heidän lapsensa ovat kasvaneet ”ei enää leirille ikään”, eikä lastenlapsiaakaan vielä ole. Esa on se ainoa tervaskanto, joka on kolunnut läpi kaikki 16 leiriä.

Teksti: **Jukka Osara**
Kuvat: **Juha Luukkanen**

Tytöt ja isät saunassa.

Pirkanmaan reserviläiset kenttätykistön kunto-ottelussa

Kunto-ottelu on puolustusvoimien vuosittain järjestämä kilpailutapahtuma, jossa kenttätykistön ja kranaatinheittimistön kantahenkilökunnan aselajitaitoja mitataan mm. tulenjohtossa, viestityksessä, mittauksissa, ampuma-arvojen määrittämisessä sekä tietenkin amunnassa. Kilpailu käydään kolmihenkinen partioin suunnistusradalla, joka sisältää sääntöjen määräämät tehtävät. Vuodesta 2003 kilpailuun osallistuminen on ollut mahdollista myös reserviläispartioille.

Tähän vuoteen saakka pääkaupunkiseudun reserviläisillä oli ollut reserviläissarjassa 100 prosentin hegemonia, mitä lähdimme Pirkanmaan voimin haastamaan. Valmistautuminen tapahtumaan alkoi jo viime joulukuussa Väinöläkadulla järjestetyllä tiedotus- ja rekrytointitilaisuudella. Kevään mittaan järjestettiin neljä ohjatut iltaharjoitukset ja vielä syksyllä kahdet niille partioiden jäsenille, jotka vain kynnelle kykenivät. Li-

säksi JTR tuki harjoittelua keväällä viikonlopun VEH:llä, sillä osa tehtävistä vaatii kalustoa, mitä kokeneetkaan reserviläiseltä ei löydy kotoa.

Harjoituksissa mieleen palautetut taidot ehdittiin vielä kertaamaan Tykistökoululla kilpailun aattona, jolloin muutamat reserviläispartiot tosiasiallisesti harjoittelivat ensimmäisen kerran lopullisessa kokoonpanossaan. Varsinainen kilpailupäivä valkeni satei-

Omaehtoista tulenjohtoharjoittelua tekemässä Jarkko Tikka.

senä ja vielä autokyydissä lähtöpaikalle tunnelma oli lähinnä syksyinen. Varsinaisen suunnistus- ja tehtäväosuuden ajaksi taivas kuitenkin kuivui ja maalissa todettu märkyys johtui lähinnä hiestä sekä eräillä kilpailijoilla läheisestä kontaktista suolampareisiin.

Mukana kahdeksan reserviläispartiota

Kaikkiaan tänä vuonna kilpailuun

osallistui 28 partiota, joista ennätyskellisesti kahdeksan oli reserviläisiä – ja vieläpä neljä Pirkanmaalta. Siltä osin pääkaupunkiseudun hegemonian haastaminen onnistui hyvin, joten suuret kiitokset kaikille osallistuneille.

Reserviläispartiot sijoituivat sijoille 5, 10, 15, 17, 19, 25, 26, ja 27. Pirkanmaan paras partio (**Jarkko Tikka, Risto Kujala, Olli Lammi**) sai sijan 10 eli menestyi varsin hyvin kantahenkilö-

kuntaankin verraten jättäen kuitenkin sopivasti hampaankoloon vuodelle 2010.

Muissa Pirkanmaan partioissa ei ollut kilpailusta aikaisempaa kokemusta, joten tekemäni jälkihaastattelun perusteella hampaankoloon jäi hieman enemmän. Sitä täytyisi lähteä korjaamaan ensi vuonna, sillä ensimmäinen kerta tiukalla aikarajalla pisteytetyistä tehtävistä jää aina enemmän tai vähemmän asiaan tutustumiseksi

ja tahattomien erehdysten ihmetelyksi.

Ensivuoden tiedotustilaisuus järjestetään tammikuussa, josta tulee myöhemmin Pirkan Viestiin ilmoitus – epärehellisen tulen reserviläiset joukolla paikalle!

Teksti ja kuvat: **Jarkko Tikka**
Messukylän reserviupseeriry:n puheenjohtaja

RUL:n ampumamestaruuskisat Pirkkalassa

Suomen Reserviupseeriliiton ampumamestaruuden ratkottiin kulvana vuonna Satakunnan lennoston ampumaradoilla Pirkkalassa. Kilpailu on valtakunnallinen tapahtuma ja on toinen isomista reserviläisten ampumakilpailuista.

Kilpailuun ilmoittautui noin 120 ampujaa, jotka ampuivat yhteensä noin 340 kilpailusuoritusta. Kilpailuissa ammuttiin kaikkiin kymmenen lajiin, joista viisi oli pistooli- ja viisi kiväärilajia.

Ampujien osallistumista pyrittiin kasvattamaan tarjoamalla majoitusmahdollisuus varuskunnan tiloissa, sekä ruokailumahdollisuus rata-alueella halpaan hintaan. Ruokailumahdollisuus toteutettiin mielenkiintoisena yhteistyönä MPK:n kanssa. Kilpailun aikana järjestettiin MPK:n huollon kurssi, joka vastasi ruoka- ja lääkintähuollosta. Konsepti todettiin hyväksi ja kustannustehokkaaksi, mikäli alueella toimii aktiivisesti kyseistä toimintaa harrastavia reserviläisiä. Huollon kurssin vetäjänä toimi **Juhani Vartiainen**.

Kilpailussa ammuttiin kaksi RUL:in ennätystä. Nämä olivat kaptil. **Seppo Mäkisen** tulos 577 pikapistoolissa, sarjassa H60 ja ltn. **Antti Puhakan** tulos 186 kenttäammunnassa, sarjassa H. Lisäksi kaikki joukkue tulokset noteerataan uusina ennätöksinä, koska aiemmasta poiketen ne ammuttiin kolmihenkinen joukkuein.

Kaikki kilpailun tulokset löytyvät www.pirkanviesti.fi
<<http://www.pirkanviesti.fi>>
sekä Tamrun verkkosivustoilta.

Teksti: **Asser Vuola**
Kuvat: **Sirkka Ojala** ja **Rauno Kivijärvi**

Pienoiskiväärin ammunta käynnissä.

Lautapojat Ilkka Karaila ja Rauno Kivijärvi.

Lihassoppa porisee soppatykissä. Nälkä ei päässyt yllättämään.

Kaikesta vastaava Antti "Elmo" Rantanen ja Oiva Kuhlman.

Koko osallistujakaarti yhteispotretissa

Vänrikkipäivä yhdisti nuoret upseerit

Pirkkalan Reserviupseerikerho järjesti elokuun viimeisenä viikonloppuna yhteistyössä Sastamalan Reserviupseerien, Pirkanmaan Alueoimiston ja MPK:n kanssa Vänrikkipäivän, johon kutsuttiin nuoria reservin upseereita tutustumaan paikallisiin upseeritovereihin, puolustusvoimien kalustoon, vapaaehtoiseen maanpuolustustoimintaan sekä harjoittamaan sotilaan perustaitoja.

Kutsuja lähetettiin nuorille Pirkkalan ja Sastamalan alueen reserviupseereille yli sata. Tapahtuman osallistujamäärää nostettiin lähes kaksinkertaiseksi alunperin suunnitellusta, jotta mahdollisimman moni pääsi mukaan. Lopulta paikalla oli hieman yli 50 nuorta reservin upseeria.

Tapahtuma oli järjestyksessään toinen Pirkkanmaalla järjestetty Vänrikkipäivä. RULin tavoitteena on, että ensi vuonna jokaisessa piirissä järjestettäisiin yksi vastaanlainen tapahtuma. Ohessa on pirkkalalaisen reservin upseerin, **Tero Lahtisen** kuvaus päivän tapahtumista.

Vieläkö vanha suola janottaa?

Kesällä puolustusvoimilta saatu kirje yllätti ja herätti mieleen muutamia kysymyksiä; mihin kertausharjoituskäsyt minut vie, mitä vielä muistan oman aselajin toiminnoista 80-luvun lopulla suoritettua asepalveluksen jälkeen, vieläköhän ”Sergeit” ovat käytössä? Kuoressa ei kuitenkaan ollut käsyt saapua kertausharjoituksiin, vaan kutsu vapaaehtoiseen nuorille reserviupseereille järjestettävään tapahtumapäivään. Kutsujana ei ollut puolustusvoimat, vaan paikallinen reserviupseeriyhdistys. Mielenkiintoinen ohjelma ja myönteinen perusasenne maanpuolustukseen liittyviin asioihin sai ilmoittautumaan mukaan vietämään elokuinen lauantai-ilta Satakunnan lennoston maastoon.

Kuulaana lauantai-ilta kello 7.50 Pirkkalan kunnantalon parkkipaikalla oli odottava ja jännittänyt tunnelma, kun osin toisilleen tuntematon runsaslukuinen joukko nuoria miehiä odotti päivän al-

kuu. Täsmälleen kello 8.00 koivujen katveesta kajahtaneet napakat käskyt ”riviiin järjesty”, ”ojennus”, ”lepo” päättivät odotuksen ja viimeistään nyt selvisi, ettei oltu lähdessä urheilukisoihin, rock-juhliin eikä marjametsään. Ryhmä oli siitä hetkestä järjestynyt ja päivän agenda saattoi alkaa.

Satakunnan lennoston ampu- maradan maastossa pääsimme tutustumaan puolustusvoimilla käytössä olevaan Leopard-panssari-vaunuun. Saimme hyvän yleiskuvan sen toiminnasta taistelutehtävissä. Mieltä jäi askarruttamaan kuitenkin kysymys siitä, mitä etua uudet Saksasta käytettyinä ostetut Leopardit toivat entisiin venäläis- valmistisiin panssari-vaunuihin ja niiden ympärille rakennettuihin valmiisiin panssarijoukkoihin verrattuna?

Henkilökohtaisesti mukavin yllätys oli ampu- maradalla suoritettu 10 patruunan rynnäkkökivääri-ammunta. Tiukkojen turvatoimien vallitessa suoritettua ammunnan lopputulos oli parempi kuin osasin ennakkoon odottaa. Olihan edellisestä rynnäkkökivääri-ammunnasta kulunut melkein 20 vuotta ja siviilissä ammunnanhar- rastus on jäänyt muutama vuosi satunnaisiin kertoihin. Pienen kertausharjoituksen jälkeen entisen ”morsiamen” käsittely palautui hyvin mieleen. Vieläköhän aseiden purkaminen olisi onnistunut? Se jäi testaamatta, sillä käsky ”lukko irroita” ei tällä kertaa kuulu.

Hornet luonnossa suurempi

Satakunnan lennoston tutustuminen ja F-18 ”Hornetin” tarkastelu lähietäisyydeltä antoi runsaasti uutta ja mielenkiintoista tietoa il-

RK-ammunta oli monelle ensimmäinen sitten varusmiesaikojen

Kuinka monta reserviläistä mahtuu Leopardin päälle?

mavalvonnasta ja puolustuksesta. Hornet oli luonnossa suurempi ja rumempi kuin televisiosta ja valokuvista saatu kuva antoi odottaa. Laitteen viimeistelystä kävi selväksi, että kyseessä on tarkoitukseenmukaisesti rakennettu sotilastyökalu, eikä kiillotettu designnäyttelyesine. Kaiken kaikkiaan lennoston toiminnasta jäi hyvin ammattimainen ja positiivinen mielikuva.

Saunalla aikaa tutustua toisiinsa

Vapaamuotoinen ohjelma Reipin rantasaunalla antoi ihmisille mahdollisuuden tutustua toisiinsa. Keskusteluissa illan aikana oli helppo todeta, että asepalvelus- iäkkäistä reserviupseerikoulutukseen valikoituneilla henkilöillä on paljon yhtenäistä. Arvomaailma ja harrastukset ovat hyvin samansuuntaisia ja niinpä keskusteluauvaukset vieraiden ihmisten kanssa sujuivat luontevasti.

Ammattimaisesti ja hyvin organisoidun illan päätteeksi kotona oli todettava, että niin vain se ”vanha suola janotti” ja päivän anti oli ollut hyvä. Pääsin tutustumaan uusiin ihmisiin, nykypäivän uuteen puolustusvoimien kalustoon ja siinä ohessa vielä verestä- mään vanhoja taitoja niin ase- käsittelyssä kuin sulkeistoimissa- kin. Järjestelyistä vastanneen yh- distyksen tavoite saada uusia hen- kilöitä aktivoitua maanpuolustus- toimintaan ja yhdistykseen mu- kaan onnistui oletettavasti hyvin. Usealla vielä järjestäytymättömäl- lä nuorella reservin upseerilla he- räsi mielenkiinto toimintaa kohtaan. Vielä taisi jäädä monelle ”suolaa suuhun”.

Teksti: **Tero Lahtinen,**
Janne Roihu

Kuvat: **Konsta Punkka**

Bunkkerin sisäänkäynti.

Bunkkeri betonia ja marmoria?

Lentovarikon Kiltary teki elokuussa Killan puheenjohtajan Aarno Saramäen johdolla matkan Moskovaan. Yksi matkan neljästä kohteesta oli Stalinin salainen maanalainen bunkkeri. Matkalla ennakkokäsitys betonisesta ja kosteasta maanalaisesta kolosta romuttui.

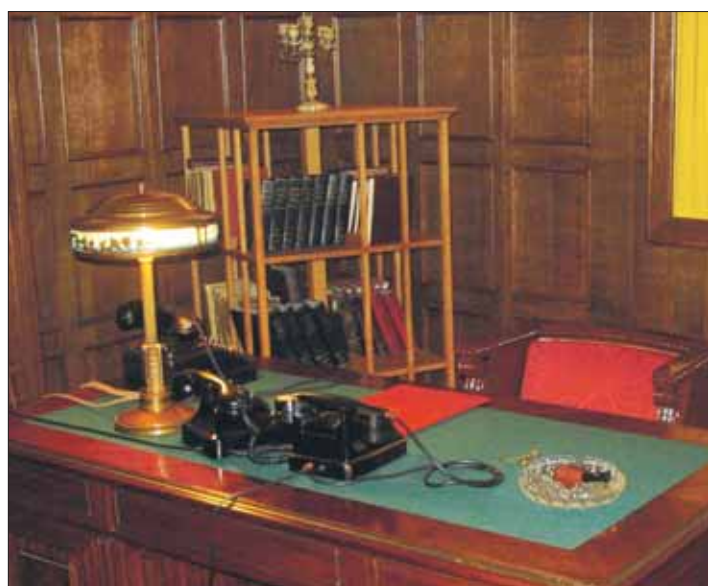
Majapaikkanamme oli hotelli Izmailovo. Se on neljän erillisen 28-kerroksisen hotellirakennuksen muodostama iso kokonaisuus. Ne rakennettiin vuoden 1980 Olympialisiin USA:n urheilijoiden majapaikaksi, mutta jäivät tuolloin boikotin vuoksi käyttämättä. Nyt ne on peruskorjattu länsimaiseen tasoon.

Bunkkeri on hotellilta parin kadun kulman päässä. Se on naamioitu urheilukentäksi, joka ei kuitenkaan ole koskaan valmistunut. Ilman opasta bunkkeria on suorastaan mahdoton löytää. Sinne ei ole mitään viitoitusta. Tarvitaan matkatoimisto, jolla on hyvät suhteet, että vierailu sinne järjestyy.

Matkamme järjestäjänä oli Bair Travels ja oppaana ja tulkkina toimi Bair Irinchev.

Iso sali, rengasmainen neuvottelupöytä. Seisomassa bunkkerin opas ja tulkkimme Bair Irinchev.

Stalinin toimisto ja työpöytä.

Museoesineistöä, mm venäläisvalmisteinen Suomi-kp.

Kujalta bunkkeriin

Hiljaselta kadulta käännyimme vartioiden avaaman lankkuportin kautta pienelle kujalle, jota reunustavat kirpputorin näköiset myyntipaikat. Niiden luokut olivat ainakin kulkiessamme suljetut, olihan jo ilta. Ne saattoivat olla varastokoppejakin. Kujan lopussa oli toinen lankkuportti. Sen jälkeen laskeuduttiin ovelle, jossa bunkkerin opas toivotti vieraat tervetulleiksi.

Jos oli odottanut betonista ja kosteaa maanalaista koloa, erehtyi. Eteemme avautui marmoripylväiden reunustama pyöreä sali, jossa oli rengasmainen iso neuvottelupöytä. Salissa on kupolikatto ja erikoinen akustiikka. Stalin oli vain 158 cm pitkä ja hänellä oli hiljainen ääni. Kaikki oli ylellisen hienosti sisustettu ja museoitu.

Käytävän päästä avautui iso marmoripylväiden reunustama pyöreä sali, jossa oli rengasmainen iso neuvottelupöytä. Salissa on kupolikatto ja erikoinen akustiikka. Stalin oli vain 158 cm pitkä ja hänellä oli hiljainen ääni. Kaikki oli ylellisen hienosti sisustettu ja museoitu.

Oppaan kertomaa

Bunkkerin rakentaminen oli aloitettu 1933. Paikaksi valittiin kaupungin itäpuoli, koska hyökkäyk-

sen arveltiin tuleva lännestä. Bunkkeriin johtaa Kremlistä 17 km pitkä maanalainen maantie. Bunkkerin naamioimiseksi tarkoitettujen urheilukentän rakennustyöt pysäytettiin 1939, kun sota syttyi. Bunkkerin seinämät ovat 6-8 m paksut ja se on 15 m syvällä.

Niin salainen bunkkeri on ollut, että esim. vielä vuonna 1990 ei tavallinen moskvalainen tiennyt sen olemassa oloa. Vuonna 1970 todettiin, että se ei kestäisi ydinsotaa. (Siitä voitaneen päätellä, että ydinsodan kestävä bunkkerin rakennustyöt nykyjohtolle kriisi-johtopaikaksi on aloitettu viimeistään tuolloin, mutta luultavasti jo paljon aikaisemmin. Kirjoittajan arvelu.)

Bunkkerin koko on 146 000 m² eli noin 20 jalkapallokenttää. Se sisältää ison neuvotteluhuoneen, Stalinin toimiston, makuuhuoneen, ruokalan, saleja kenraaleille, tilat 2000:lle NKDV:n upseerille sekä tilat panssaridivisioonan miehille (150 panssarivaunua). Nykyään ruokala toimii tilausravintolana.

Tietoa on kahdenlaista. Toisen mukaan Stalin ei koskaan käynyt bunkkerissaan. Toisen mukaan hän olisi tehnyt tarkastuskäynnin huhtikuussa 1941, ja ollut siellä muutaman viikon marras-joulu-

kuussa 1941 pommitusten aikaan.

Lähimpänä Moskovaa saksalaiset olivat 11 km päässä 5.12.1941. Väitetään heidän jo nähneen Kremlin punaisen tähden, mutta se ei oppaan mukaan ole voinut pitää paikkaansa. Moskovajoen massiivisen satamarakennuksen tähden on heidän asemistaan saatantunut nähdä.

Johdon oli varauduttu siihen, että Moskova vallataan. Varapääkaupungiksi oli suunniteltu Volgannalta Samara. Stalinille oli varmistettu kolme tapaa siirtyä Samaraan, panssarijuna ja sitä varten kolme raidetta, yksi kuudesta lentokentistä ja yksi 150 panssarivaunusta.

Kysymyksiä ja keskustelua

Opastuksen jälkeen syntyi vilkas keskustelu. Kysymyksemme koskettelivat mm. Stalinin perhettä. Hän oli ollut kaksi kertaa naimisissa. Ensimmäinen vaimo kuoli heidän poikansa ollessa yksivuotias.

Vasili oli ilmavoimien kenraali. Punaisen torin ylennyksen jälkeen tuli sankka sumu ja tapahtui useita vakavia onnettomuuksia. Stalin oli kysynyt ”kuka on vastuussa, kuka on yksikön komentaja, hänet

erotetaan”. Näin hän erotti poikansa. Vasili alkoholisoitui ja kuoli 40-vuotiaana.

Toisesta avioliitosta oli useita lapsia, joista Svetlana muutti ensin Britanniaan ja sieltä USA:han. Hän on ollut 5 kertaa naimisissa. Stalinilla on myös avioliiton ulkopuolisia lapsia. Hänellä oli rakastettu Gruusiassa. Osa hänen lapsistaan ja lapsenlapsistaan ei tunnusta olevansa Stalinin jälkeläisiä.

Vainojen uhreista erilaisia tietoja

Stalinin vainojen uhrimäärästä liikkuu hyvin erilaista tietoa. Bunkkerin opas mainitsi viralliseksi luvuksi alle kolme miljoonaa. Julkisuudessa puhutaan kuitenkin 17- ja jopa 60 miljoonasta. Määrää tuskin koskaan pystytään varmuudella selvittämään.

Vilkas keskustelu Stalinin persoonan ympärillä jatkui pitkään. Sen lopputuloksena oli, että hän on yhä varsin kiistelty henkilö Venäjällä ja venäläisten keskuudessa, toiset palvovat rajattomasti ja toiset vihaavat katkerasti.

Teksti ja kuvat:
Jorma Hautala